

Une nouvelle vie pour la Villa Mathine

© Alain Richez

Un fleuron du patrimoine ixellois abrite désormais 5 jeunes adultes porteurs de handicap. Encadrés par l'ASBL Les Pilotis, ces habitants partagent un projet communautaire qui vise l'inclusion dans leur quartier et dans leur commune.

La Villa Mathine se dresse en bordure de la rue du Bourgmestre, dans un style Beaux-Arts datant de 1913. Pendant plus de 40 ans, cette bâtisse a abrité un « Resto Club » où les seniors du quartier pouvaient partager un repas ou participer aux activités organisées par le service social de la Commune. Elle héberge aujourd'hui cinq jeunes adultes porteurs de handicap, 3 garçons et 2 filles de 19 à 30 ans. Ils sont encadrés par l'ASBL Les Pilotis. L'accès se fait par un ascenseur accessible par le sous-sol.

Derrière la splendide façade classée, l'intérieur a été rénové dans les règles de l'art. Chacun a sa propre chambre. Le lieu conserve son cachet et intègre les dispositifs nécessaires à la vie communautaire des personnes porteuses de handicap : un ascenseur, une cuisine équipée et un salon spacieux, des chambres et des sanitaires adaptés, ... Les pièces communes de la maison sont aménagées pour recevoir les proches.

Le projet repose sur le principe de l'inclusion des personnes handicapées dans la société. « Nous voulons que les habitants - et non « les résidents », terme souvent employé dans les institutions classiques - se sentent réellement chez eux, dans leur maison et dans leur quartier, explique Bernard Riat, le président de l'association.

Les cinq « colocs » se sont choisis au terme de plusieurs rencontres et activités : un drink, une balade ou encore un week-end en Ardenne. Leurs parents les ont d'abord accompagnés lors de ces sorties, avant de laisser les jeunes entre eux. « Notre objectif est de leur permettre de quitter progressivement le cocon familial pour vivre leur vie d'adulte, comme tous les jeunes de leur âge ». Le manque de structures d'accueil pour personnes handicapées est criant en Belgique, surtout pour ceux et celles qui ont passé l'âge de l'obligation scolaire. Beaucoup sont alors contraints de réintégrer le foyer familial. Des situations souvent difficiles à vivre, tant pour ces personnes que pour leurs parents rarement outillés ou disponibles pour s'occuper d'elles à temps plein.

Repas, courses, lessives

Ces « kokotteurs » sont tous porteurs de handicaps assez lourds mais chacun dispose néanmoins de compétences qu'il peut mettre à la disposition du groupe : Laura établit les menus et la liste de courses, Vincent assure les lessives, Marc épluche les légumes, ... Six accompagnateurs se relaient nuit et jour pour veiller au bien-être du groupe. « Chaque habitant a des tâches, des missions et des devoirs en fonction de ses capacités et de ses difficultés physiques, comportementales ou cognitives, fréquentes ou ponctuelles. Ils font tout dans la mesure du possible et en fonction des disponibilités des accompagnateurs ».

Il s'agit du troisième projet de ce type créé par Les Pilotis. La « Maison du parc », située à Etterbeek abrite elle aussi 5 personnes, tout comme la « Maison Orban » à Woluwe-

Saint-Pierre. Pour son fonctionnement et l'encadrement des personnes handicapées, l'association bénéficie de subsides de la Cocof et de dons. La rénovation de la Villa Mathine a été financée par la Fondation d'utilité publique Lydia et Albert Demuyter (ancien Bourgmestre d'Ixelles).

Soucieuse de maintenir la vocation sociale du site, la Commune a répondu favorablement au souhait de cette fondation d'acquérir le bien pour en faire des logements adaptés aux personnes atteintes de handicap. Le contrat d'acquisition signé avec la Commune prévoit une clause de préemption, ce qui signifie que celle-ci est prioritaire en cas de revente de la demeure.

Les murs de cette villa chargée d'histoire abritent dorénavant un projet à taille humaine, centré sur l'individu et son rôle au sein de la collectivité.

ASBL Les Pilotis
0474 83 26 12 - www.les-pilotis.be
lespilotis.infos@gmail.com
Triodos BE02 5230 8022 5240

© Alain Richez

Nieuw leven in Villa Mathine

© Alain Richez

In een Elsense erfgoedparel wonen sinds kort vijf jongvolwassenen met een beperking. Ze worden omkaderd door de vzw Les Pilotis. De bewoners delen een gemeenschapsproject en willen zich integreren in hun wijk en in hun gemeente.

Villa Mathine is een statig herenhuis in de Burgemeestersstraat in Beaux-Arts-stijl dat dateert uit 1913. Meer dan veertig jaar lang huisvestte het een Resto Club, waar senioren uit de buurt de maaltijd deelden of deelnamen aan de activiteiten die de sociale dienst van de gemeente er organiseerde. Vandaag wonen er vijf jongvolwassenen met een handicap, drie jonge mannen en twee jonge vrouwen tussen 19 en 30 jaar. Ze worden er begeleid door vzw Les Pilotis. Het gebouw is toegankelijk via de lift die bereikbaar is vanaf de kelderderdieping.

Het interieur achter de prachtige beschermde gevel werd gerenoveerd volgens de regels van de kunst. Elke bewoner heeft een eigen kamer. Het gebouw heeft zijn authenticiteit behouden en beschikt over de nodige installaties voor mensen met een beperking: een lift, een ingerichte keuken en een ruim salon, kamers en aangepast sanitair... De gemeenschappelijke ruimtes zijn ingericht om er ook familie en vrienden te kunnen ontvangen.

Het project steunt op het principe van inclusie in de maatschappij voor mensen met een beperking. *"We willen dat de bewoners zich helemaal thuis voelen als bij hen thuis en niet als in een klassieke instelling. In hun huis en hun wijk"*, legt Bernard Riat uit, de voorzitter van de vereniging.

De vijf huisgenoten kozen elkaar uit nadat ze elkaar leerden kennen tijdens verschillende ontmoetingen en activiteiten: samen iets gaan drinken, een wandeling en een weekendje in de Ardennen. In het begin werden ze begeleid door hun ouders, daarna spraken de jongeren alleen af. *"Het is onze bedoeling geweest om de jongeren langzaam het familiale nest te laten verlaten om, net als andere jongvolwassenen van hun generatie, het leven van een volwassene te gaan leven."* Er is een nijpend tekort aan onthaalstructuren voor mensen met een beperking in België, vooral voor mensen die niet langer leerplichtig zijn. Veel van hen zijn dan verplicht om terug thuis te gaan wonen. Dat zijn moeilijke situaties voor zowel ouders als kinderen wegens vaak een tekort aan uitrusting of omdat de ouders niet beschikbaar zijn om hen voltijds te begeleiden.

Maaltijden, boodschappen, was en plas

De samenhuizers hebben allemaal een redelijk zware handicap, maar elk van hen beschikt toch over vaardigheden die hij of zij kan inzetten voor de groep: Laura maakt een weekmenu en stelt de boodschappenlijst op, Vincent doet de was, Marc snijdt en schilt de groenten...

Zes begeleiders lossen elkaar af om dag en nacht te kunnen instaan voor het welzijn van de groep. *"Elke bewoner heeft taken en opdrachten in functie van zijn of haar mogelijkheden en lichamelijke, cognitieve en gedragsmoeilijkheden, frequent of voorbijgaand. Ze doen alles in de mate van het mogelijke en in functie van de beschikbaarheid van de begeleiders."*

Les Pilotis heeft twee gelijkaardige projecten: het *Maison du parc* in Etterbeek en het *Maison Orban* in Sint-Pieters-Woluwe, waar ook vijf mensen wonen. De vereniging krijgt voor haar werking en voor de omkadering van mensen met een beperking subsidies van de Franse Gemeenschapscommissie en giften. De renovatie van Villa Mathine werd gefinancierd door de stichting van openbaar nut Lydia en Albert Demuyter (voormalig burgemeester van Elsene).

De gemeente, die de sociale functie van het gebouw wenste te behouden, heeft positief geantwoord op de vraag van de stichting om het te kopen en er aangepaste woningen te creëren voor mensen met een beperking. In de verkoopovereenkomst met de gemeente werd een clause van voorkeepsrecht voorzien, wat betekent dat de gemeente voorrang krijgt indien het gebouw opnieuw verkocht zou worden.

vzw Les Pilotis
0474 83 26 12
www.les-pilotis.be
lespilotis.infos@gmail.com
Triodos BE02 5230 8022 5240

